GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 218. Dumineca, 28 Septemvre (10 Octomvre.) 1886.

Brașovŭ, 27 Septemvre 1886.

Până când atâta moliciune și timiditate din partea acelorŭ bărbațĭ ai națiunei nóstre, carĭ prin posițiunea lorŭ, prin cunoscințele lorŭ și prin forța împrejurărilorŭ suntŭ nu numai chiămațĭ, ci datorĭ némului, familiei și onórei numelui lorŭ de a purta lupta legală în contra volniciei și a despotismului adversarilorŭ noștri de la putere?

Până când atâta indiferentismŭ, când se tractéză de a întêmpina ferindŭ loviturile ce se dau naționalității române și intereselorŭ ei de viéță de cătră cei ce au decisŭ nimicirea lorŭ? Nu mai este nicĭ unŭ picŭ de curagiu și de bărbăția în noi?

Nu e nimicŭ mai periculosŭ pentru unŭ poporŭ decâtŭ când lamura lui, bărbații lui cu posițiune pierdŭ interesulŭ pentru afacerile publice naționale și devinŭ apaticĭ în nisce momente decisive ale luptei pentru esistență. Tóte se potŭ îndrepta în lume: drepturĭ pierdute se potŭ recâștiga, averĭ jăfuite se potŭ aduna din nou, numai una nu se mai póte îndrepta și restabili: ceea ce se pierde prin negligență, prin indiferentismŭ și prin lașitate.

Sórtea vitregă ne-a condamnatŭ sĕ înregistrămŭ ḑilnicŭ atacurile cele mai înverșunate în contra naționalității și a culturei nóstre, fără de a avé satisfacerea de a puté înregistra totodată și fapte de bărbătéscă apĕrare legală a celorŭ atacațĭ. Vedemŭ numai isprăvĭ de ale dușmanilorŭ, dér căpitanii noștri unde suntŭ? Icĭ colo câte unŭ vrednicŭ fiiu alŭ poporului sĕu multŭ cercatŭ își ridică glasulŭ în apĕrarea lui. Dér credețĭ că este sprijinitŭ cum se cuvine de ceilalțĭ, carĭ ca și elŭ trebue sĕ cunóscă durerile și nĕcazurile poporului?

Lăsămŭ sĕ rĕspundă faptele. E de totŭ tristŭ, dér mărturisimŭ, că în sînulŭ nostru s'a încuibatŭ unŭ curentŭ fórte periculosŭ. Devisa îi este ca fiecare sĕ-șĭ védă de tréba lui, căcĭ de geaba se espune. Décă ar fi adevĕratŭ acésta, atuncĭ ar trebui sĕ înceteze orĭ-ce aspirațiunĭ și orĭ-ce luptă națională, atuncĭ ar trebui sĕ ne pară rĕu de averea ce amŭ jertfit'o și de sângele ce l'amŭ vĕrsatŭ în cursulŭ istoriei suferințelorŭ nóstre pentru drepturĭ și libertate și pentru respectarea individualității nóstre naționale. Vreme pierdută, amŭ trebui sĕ ḑicemŭ, mai bine amŭ fi făcutŭ în acelașĭ timpŭ câteva gheșefturĭ grase, vĕḑêndu-șĭ fiăcare de tréba lui și rĕmâindŭ slugă vecĭnică.

Sĕ-șĭ védă fiescecare de tréba lui! Bine, fiă așa. Și fiindcă de noi Românii e vorba, întrebămŭ: Nu se ține de tréba preotului, învĕțătorului, proprietarului, advocatului, medicului etc. românŭ, când adversarii naționalității române voiescŭ sĕ despóiă poporulŭ nostru impuindu-i sarcinĭ nedrepte, nejustificate și nelegale? Nu se ține de tréba ómenilorŭ cu carte din comitatulŭ Têrnavei-micĭ de a feri poporulŭ de acolo de arunculŭ pentru Kulturegylet, ce voiescŭ sĕ i 'lŭ încarce în spinare cei dela putere? Décă poporulŭ se va îmbrânci sub povara dărilorŭ, cine va mai da sărindariulŭ preotului, leafa învĕțătorului, onorariulŭ advocatului, medicului ș. a.

Dér în casulŭ amintitŭ nu-i vorba numai de-o despoiare materială pentru scopurĭ străine a țĕrănului nostru, ci este vorba de-o întărire a dușmanului limbei și naționalității lui cu proprii sĕi banĭ. Nici acésta nu se ține de tréba celorŭ ce se ḑicŭ că suntŭ Românĭ și încă Românĭ cu carte?

Mărturisimŭ că nu ne putemŭ esplica în aceste grave momente indiferentismulŭ, ce l'au datŭ pe față membrii românĭ ai representanței comitatului Têrnavei micĭ, cu ocasiunea adunărei din urmă. Corespondența ce-o publicămŭ mai josŭ află causa în lepra materialismului, ce a infectatŭ pe cărturarii noștri. Póte fi, însĕ noi credemŭ, că décă numai protopopulŭ din Sân-Mărtinŭ singur a ținutŭ peptŭ șoviniștilorŭ Kulturegyletiștĭ în acea adunare, causa de căpeteniă este lipsa de însuflețire a Românilorŭ din acelŭ comitatŭ, „lasă-mĕ sĕ te lasŭ" din pĕcatulŭ strămoșescŭ, este apatia periculósă ce a cuprinsŭ pe fruntașii poporului, este lipsa de încredere în forța lorŭ morală, care e soră de cruce cu descuragiarea.

Incă unŭ casŭ destulŭ de elocventŭ: Unŭ venerabilŭ preotŭ este trasŭ înaintea tribunalului pentru unŭ faptŭ, care, după ale nóstre generale convingerĭ, nu invólvă nicĭ o ilegalitate, nicĭ o criminalitate. Este acusatŭ acestŭ preotŭ pentru sêmțulŭ sĕu curatŭ și nestricatŭ românescŭ, ce l'a manifestatŭ cu ocasiunea serbărei memoriei unorŭ bărbațĭ din poporŭ, carĭ au căḑutŭ victimă liberărei lui de sub jugulŭ servituții personale.

Cetitorii noștri vorŭ fi gâcitŭ, că e vorba de părintele Vlassa din Indolŭ. Acesta vine din depărtare la Turda, unde era citatŭ, și se presentă înaintea judecătorilorŭ. Omulŭ avea lipsă de unŭ razimŭ moralŭ, ca sĕ se pótă apĕra cu bărbăția în contra gravelorŭ acusărĭ ale procurorului. Era în jocŭ bunulŭ renume alŭ purtărei leale și onórea preoțimei române. Cu tóte aceste, deși ḑiua procesului s'a anunțatŭ prin ḑiare, n'a fostŭ de față la acestŭ procesŭ nimenĭ dintre cărturarii românĭ din Turda. Afară de învĕțătorulŭ din Indolŭ și de preotulŭ din Hăsmașŭ nu era nimenĭ de față. „Amŭ statŭ — ne scrise părintele Vlassa — aprópe singurŭ înaintea tribunalului, ca Christos înaintea lui Pilatŭ. Dér deși eramŭ mâhnitŭ de atâta timiditate, n'am desperatŭ, căcĭ mĕ sciamŭ nevinovatŭ."

Orĭcâtŭ de mare ar fi terorismulŭ, ce'lŭ esercită cei dela putere asupra nóstră, nu póte fi justificată o asemenea timiditate, când se tractéză de cestiunĭ d'unŭ interesŭ generalŭ naționalŭ. Nu o înțelegemŭ, mai alesŭ că nu e vorba de a comite noi ilegalitățĭ, ci a ne apĕra în contra ilegalitățilorŭ.

Și care póte fi urmarea unei asemenĭ timide și apatice purtărĭ a bărbațilorŭ noștri cu cunoscință de carte?

Nu o vedețĭ? Decadința spiritului publicŭ românescŭ în sînulŭ nostru și încuragiarea contrarilorŭ noștri de-a înainta pe cărarea prăpăstiósă, pe care au apucatŭ.

In asemenĭ nenorocite împrejurărĭ le este ușorŭ adversarilorŭ noștri de a prigoni făr' de milă, pe câte unŭ „nădrăgarŭ" românŭ, cum ḑicŭ ei, care se încumetă așĭ redica glasulŭ în apĕrarea poporului sĕu.

Unde o sĕ ajungemŭ décă vomŭ tolera acésta părăginire a spiritului nostru publicŭ naționalŭ?

Crisa bulgară.

— Corespondentulŭ din Sofia alŭ ḑiarului *„Standard"* telegrafiază: Generalulŭ Kaulbars a întrebatŭ pe voivodulŭ macedonianŭ Babadjanŭ, décă dispune de destui fugarĭ macedonenĭ în Bulgaria și cățĭ banĭ îĭ trebue spre a înlătura guvernulŭ actualŭ bulgarŭ printr'o surprindere. Atuncĭ Rusia ar ocupa îndată Bulgaria și ar avea grijă pentru liberarea Macedoniei. Se ḑice că acestŭ complotŭ a fostŭ trădatŭ de unŭ partizanŭ alŭ lui Babadjanŭ.

— In Berlinŭ se discută multŭ purtarea generalului Kaulbars în Sofia. Se vorbesce, că guvernulŭ austro-ungarŭ a făcutŭ din atitudinea generalului rusŭ obiectulŭ unei comunicărĭ diplomatice, adresată cabinetelorŭ din Berlinŭ și Petersburgŭ. Austria se referă la părerea sa din trecutŭ asupra intențiunii de a se trimite unŭ comisarŭ rusŭ în Bulgaria. Rusia a primitŭ acea părere și a trimesŭ pe generalulŭ Kaulbars la Sofia numai ca garantŭ alŭ consulatului rusŭ. Dér de când generalulŭ este în Sofia, elŭ urméză unŭ procedeu incompatibilŭ cu posiția unui garantŭ consularŭ. Elŭ se pórtă într'adevĕrŭ ca unŭ comisarŭ rusŭ, ca și cum Bulgaria ar fi o provinciă ruséscă.

— Gabdan-Efendi va pleca în curênd la Sofia, avêndŭ instrucțiunĭ nouĕ cum sĕ se pórte cu regența.

— Franța desfășóră acum o activitate viuă și caută sĕ câștige pe Sultanulŭ în contra Angliei.

— Pórta primesce acum pe Sir William White ca ambasadorŭ alŭ Angliei. White desfășură o mare activitate contra Rusiei și Franciei.

— Generalulŭ Kaulbars a luatŭ cu elŭ o jumĕtate milionŭ francĭ. La lucrătorĭ macedonenĭ s'au împărțitŭ banĭ în consulatulŭ rusŭ. Acum ei beau prin cârciume și nu mai lucréză. Suntŭ temerĭ de marĭ turburărĭ din partea Macedonenilorŭ.

„Națiunea" primește următórele șcirĭ din sorginte positivă: Alegerile pentru Sobrania mare era sĕ fiă amânate pentru optŭ ḑile; dér acéstă hotărîre luată de guvernulŭ din Sofia a fostŭ revocată în urma atitudinei sumețe și agitărilorŭ turbulente ale generalului Kaulbars. Guvernulŭ și regența Bulgară — și dimpreună cu ei tótă țéra — s'au convinsŭ astăḑi, avêndŭ chiarŭ probe la mână, că generalulŭ Kaulbars a fostŭ trimisŭ sĕ provóce cu orĭce prețŭ o revoluțiune, dând astfelŭ pretextŭ Rusiei sĕ ocupe Bulgaria. Acésta însĕ înaintea întrunirii Marei Sobranii, căcĭ ea avêndŭ sĕ discute abdicarea principelui Alexandru, e fórte probabilŭ sĕ refuse primirea abdicării. De altfelŭ purtarea generalului Kaulbars a contribuitŭ fórte multŭ sĕ întărîte spiritele în contra Rusiei. Credința generală este că în cele din urmă dreptatea Bulgarilorŭ și causa libertăților lorŭ vorŭ eși triumfătóre.

— Se crede în generalŭ prin cercurile politice din Londra, că lordulŭ R. Churchill se duce la Berlinŭ și la Viena pentru a încerca sĕ rupă alianța celorŭ trei imperii.

Se telegrafiază din Berlinŭ ḑiarului *„Standard"* că Germania și Austria suntŭ de acordŭ spre a blama procederile generalului Kaulbars.

Se comunică din St. Petersburgŭ cătră *„Daily News"* că țarulŭ renunță la proiectulŭ de a ocupa Bulgaria.

„Neue Freie Presse" ḑice că atitudinea generalului Kaulbars nu este surprinḑĕtóre. Se scie că politica externă a Rusiei a fostŭ totd'auna revoluționară dér altă dată Rusia menaja forma și tradițiunea obicĭnuită. Generalulŭ Kaulbars din potrivă, caută sĕ combată deschisŭ guvernulŭ bulgarŭ și sfătuește națiunea sĕ facă o nouă revoluțiă. E de miratŭ în adevĕrŭ a observa atitudinea onestă a națiunii bulgăresci, și proba cea mai învederată despre maturitatea acestei națiunĭ, atâtŭ de crudŭ încercată, este că se supune pretutindenĭ regenței și că ordinea e menținută. O națiune, care șcie sĕ păstreze lega-

litatea în astfelŭ de împrejurărĭ, are dreptŭ la autonomia sa. Rusia va avea sĕ alégă, într'o restricţiune a cererilorŭ sale şi o ocupaţiune a Bulgariei cu consecinţele sale incalculabile.

— „*Telegrafului*" din Bucurescĭ i se scrie din Sofia, că generalulŭ Kaulbars s'a pusŭ seriosŭ pe lucru. O propagandă înverşunată se face prin rêndurile armatei. Consululŭ din Varna a plecatŭ la Şumla unde a adunatŭ pe oficerĭ, promiţêndu-i munţĭ de aurŭ, pentru ca ei sĕ trădeze patria. Colonelulŭ Filoff a fostŭ învitatŭ la consulatulŭ din Rusciucŭ, unde d. Şotokin i-a promisŭ gradulŭ de general-maiorŭ, decă va îmbrăţişa causa străină. D. Ţancoff a espediatŭ o circulară către proseliţii sĕi politicĭ, învitându-i a nu se presinta la alegerile dela 28 Septemvre Generalulŭ Kaulbars soseşte la Rusciucŭ adĭ Sâmbătă. Se dice că d-sa va organisa unŭ meetingŭ.

Pregătirĭ militare.

Intr'o corespondenţă adresată din Bucurescĭ către „Pester Lloyd" cetimŭ următórele:

In arsenalulŭ nostru domnesce de mai multŭ timpŭ o activitate estraordinară, fără însĕ ca lucrărilorŭ ce se urméză di şi nópte pentru complectarea înarmărei armateĭ sĕ li se atribue altă tendinţă decâtŭ dorinţa d'a fi complectŭ pregătită pentru tóte casurile. De altmintrelea lucrările ce se facŭ în arsenalŭ sĕ complecteză prin repedele progrese ale lucrărilorŭ de pămêntŭ şi de zidariă pentru optŭ din cele mai importante forturĭ ale brâului de fortificaţiunĭ ale Bucurescilorŭ, precum şi prin lucrările ce se facŭ la unŭ mare cătunŭ ce predomină linia căii ferate Bucurescĭ-Giurgiu.

Cetimŭ în „Neue Freie Presse":

Guvernulŭ din St. Petersburgŭ a începutŭ se trimită întărirĭ considerabile în Caucasŭ. Mercurea trecută au plecatŭ cu vaporulŭ „*Castel Mar*" dela Odesa la Poti două regimente de infanteriă şi mai multe detaşamente de cavaleriă şi artileriă. Vaporulŭ de transportŭ „*Iaroslaw*" asemenea va pleca Vinerĭ cu trupe pe carĭ le va duce totŭ la Poti. Orĭ şi cine póte înţelege scopulŭ la care tinde întărirea armatei din Caucasŭ.

Comandantulŭ armatei otomane dela Adrianopole, Veissel-paşa, comunică că întăririle dela Mustafa-paşa se află într'o stare desolată; elŭ cere a i se trimite de urgenţă 10 baterii de tunurĭ Krup. Din Constantinopolŭ i s'au trimisŭ numai patru baterii, căcĭ restulŭ acestorŭ tunurĭ guvernulŭ otomanŭ le espediază necurmatŭ la Erzerum.

Diarele din Viena află din Constantinopolŭ că Turcia urméză necurmatŭ cu înarmările. Pórta a decisŭ acum de curênd formarea unui corpŭ de 6000 călăraşĭ compusŭ numai din Curdĭ. Se facŭ din nou comande de cai în Ungaria. Se aştéptă sosirea mai multorŭ tunurĭ Krup din Germania. Aceste tunurĭ îndată după sosire vorŭ fi îndreptate la Mustafapaşa. Pentru esplicarea acestorŭ mĕsurĭ mititare, în cercurile politice turcescĭ se afirmă că e vorba despre o ocupaţiune mai îndelungată a Rumeliei Orientale.

SCIRILE DILEI.

Comisiunea de petiţiunĭ a camerei deputaţilorŭ din *Pesta* a desbătutŭ asupra *petiţiunilorŭ* adresate în *cestiunea armatei.* Raportorulŭ Gajary a presentatŭ şi s'a primitŭ propunerea, că autografulŭ Maiestăţii Sale împrăştiindŭ orĭce îngrijirĭ, camera deputaţilorŭ nu găsesce necesarŭ sĕ ia legislativa vr'o disposiţiune în direcţiunea desemnată de petenţĭ. Membrii comisiunei din stânga estremă au presentatŭ o contra-propunere în sensulŭ petiţiunilorŭ, dér a fostŭ respinsă.

—x—

Unŭ *conflictŭ* s'a ivitŭ între autoritatea orăşenéscă a *Seghedinului* şi intre colonelulŭ *Halecky.* Oraşulŭ a cerutŭ dela colonelulŭ încuviinţarea, ca musica regimentului de infanteriă Nr. 46 sĕ cânte nu numai cu ocasiunea primirei ministrului Tisza în acelŭ oraşŭ ci şi sera la banchetulŭ datŭ în onórea acestuia. Cererea din urmă a refusat'o colonelulŭ şi aşa representanţii oraşului n'au luatŭ de locŭ musica militară de acolo, ci s'au adresatŭ la comandantulŭ de corpŭ, contele Degenfeld-Schomburg în Timişóra, care le-a trimisŭ musica regimentului de infanteriă Nr. 29.

—x—

Afacerea *miseriei din comitatulŭ Pestei* se va desbate în adunarea comitatensă dela 11 Octomvre n. Se dice, că viceşpanulŭ va propune facerea unui împrumutŭ estraordinarŭ alŭ guvernului în sumă de 150,000 fl. pentru a veni în ajutorulŭ nenorociţilorŭ ţĕranĭ.

—x—

Filoxera s'a ivitŭ şi în comitatulŭ: *Bihorŭ, Solnocŭ, Heveşŭ, Borşodŭ, Baciu şi Neogradŭ.*

—x—

Ministrulŭ honvedilorŭ a trimisŭ în *Sabadka* o ordinaţiune, ca sĕ se aducă înaintea consiliului de revisiă şi fiindŭ bunĭ sĕ se înrênduiască la honvedĭ 80 de individĭ, carĭ dela 1878 fuseseră scutiţĭ de serviciulŭ militarŭ activŭ. Respectivii suntŭ fii d'ai Bunyevaczilorŭ avuţĭ.

—x—

Comitetulŭ *Societăţii pentru cultura şi literatura română în Bucovina* a decisŭ, ca sĕ se ţină adunarea generală în Cernăuţĭ Mercurĭ 1/13 Octomvre 1886 la 10 óre dimineţa în localităţile Societăţii. Programulŭ adunării va fi, precum urméză: 1) Raportulŭ Comitetului despre lucrările sale în anulŭ 1885; 2) Raportul Revisorilorŭ despre cercetarea socotelelorŭ anului 1885; 3) Raportulŭ Comitetului privitoriu la modificarea statutelorŭ; 4) Incuviinţarea budgetului Societăţii pe anulŭ 1887; 5) Discursurĭ şi propunerĭ privitóre la interesele Societăţii; 6) Alegerea a 6 membri ai comitetului conformŭ §. 14 p. 1 şi §. 18; 7) Alegerea Comisiunii de 3 membri spre cercetarea socotelelorŭ anului 1886 conformŭ §. 14, p. 6. *Cernăuţĭ,* în 18/30 Septemvre 1886. *Myronŭ M. Calinescu,* vice preşedinte. *Calistratŭ Coca,* secretarŭ.

—x—

Duminecă în 21 Septemvre a. c. s'a constituitŭ societatea de lectură a seminarului din Sibiiu „*Andrei Şaguna*" pentrn an. scol. 1886/7 sub conducerea directorului seminarialŭ P. O. D. Ioanŭ *Hannia,* alegêndu se de preşedinte: d-lŭ prof. sem. Demetriu *Comşa;* vicepreşedinte: Emilianŭ *Popescu,* cl. a III; redactorŭ alŭ foiei »Musa" Aurelŭ Trifŭ, cl. a III; notarĭ: Virgiliu Popŭ, cl. a III. şi Ioanŭ *Teculescu,* cl. a II; Cassarŭ: Demetriu *Goia,* cl. a I.; Controlorŭ: Ioanŭ *Duma,* cl. a III; Bibliotecarŭ: Alimpiu *Oprea,* cl. a II; Vice-bibliotecarŭ: Iónŭ *Nicóră,* ped. a I; Membri în comitetŭ: Iosifŭ *Blaga* şi Stefanŭ *Rusŭ,* cl. a III, Ioanŭ *Broju* şi Dem. *Câmpeanŭ,* cl. a II; G. *Enĕscu* şi N. *Cărpinişanŭ,* cl. a I, Jurca *Romulŭ* ped. a III; George *Daniilŭ* ped. a II.«

—x—

Cetimŭ în »Tutova" din Bârladŭ: „*Emigrarea Evreilorŭ,* atâtŭ din oraşulŭ nostru, cât şi din cele limitrofe, continuă mai în fiăcare sĕptĕmână; ei nu plécă în grupe marĭ, ci câte 10—15 persóne. In transporturile din urmă, s'a observatŭ şi câteva grupe de fete dela 16—20 anĭ, între care şi câte 2—3 femei bĕtrâne sĕu bărbaţĭ. Maioritatea emigraţilorŭ, suntŭ din nefericire meseriaşĭ; din cei fără meserii fórte puţinĭ au plecatŭ. Se dice că Americanii nu primescŭ decâtŭ meseriaşĭ, sĕu pe cei ce se ducŭ cu punga plină."

—x—

Astă séră Sâmbătă se va juca la *teatru germanŭ* „Halbe Dichter«, comediă în 3 acte de Iuliu Rosen, care la teatrulŭ Carolŭ din Viena a avutŭ mare succesŭ. Mâne seră Duminecă se va juca „Die Geier-Wally", bucată poporală cu cântece în 3 acte cu o scenă introducĕtóre, de Vilhelmina de Hiller.

Afacerea Christen-Herbert-Komjaty.

Se scie că deputatulŭ Bela Komjathy a fostŭ provocatŭ la duelŭ, pentru interpelarea sa din cameră, de sublocotenentulŭ Christen şi apoi de toţĭ cei nouĕ membri ai tribunalului de onóre militarŭ din Cincĭ-Biserici. Komjathy însărcină din parte-i pe deputaţii Iuliu Horvath, Ludovicŭ Olay şi Colomanŭ Törs sĕ tracteze în acéstă afacere. »Pesti Naplo« află că provocarea subloc. Christen fŭ declarată printr'o sentinţă a unui tribunalŭ de onóre ca întârdiată şi aşa se privesce ca resolvată; provocările membrilorŭ tribunalului de onóre militarŭ însĕ suntŭ încă pendente, precum se vorbesce. Imputerniciţii lui Komjathy represintă în acéstă afacere punctulŭ de vedere, că unŭ deputatŭ pentru vorbirile sale din dietă nu póte fi datorŭ a da satisfacţiune cavalerescă membrilorŭ nicĭ unei corporaţiunĭ autoritare. Tribunalulŭ de onóre militarŭ e o corporaţiune autoritară, alŭ cărei cercŭ de afacerĭ şi a cărei competinţă suntŭ stabilite şi s'ar vătăma adêncŭ imunitatea deputaţilorŭ, decă s'ar satisface provocărilorŭ pornite din acéstă parte.

Intre membrii clubului atleticŭ domnesce mare mişcare, dice „P. Naplo". Până acum cincĭspredece tinerĭ bărbaţĭ au declaratŭ, că şi ei, decă se vorŭ face duelurile cu Komjathy, vorŭ provoca din partele pe respectivii oficerĭ. Numĕrulŭ acelora se dice că va cresce până la 40. Deocamdată ar fi în perspectivă 49 de duelurĭ din causa afacerii Ianski. Fóia ungurésca amintesce, că ministru-preşedinte Tisza va raporta Maiestăţii Sale despre acéstă afacere.

Printre oficerii de reservă din Pesta e în curgere o mişcare, ţintindŭ a se declara, printr'o manifestaţiune comună, solidarĭ cu procederea sublocotonentului de reservă Herbert din Cincĭ-Biserici

Din comitatulŭ Têrnavei micĭ.

Cetatea de baltă, 28 Septemvre 1886

Representanţa comitatului Têrnavei micĭ în sedinţa sa ordinară dela 25 l. c. între obiectele puse la ordinea dilei ér a vîrîtŭ *cestiunea votărei sumei de 10.000 fl. v. a. în folosulŭ Kulturegyletului din Cluşiu.*

Şi noi Românii în representanţa acestui comitatŭ avemŭ membri vre-o 20 la numerŭ virilişti şi aleşĭ, şi totuşĭ suntemŭ representaţĭ numai prin unŭ singurŭ membru, fórte rarŭ prin câte doi-trei. — In şedinţa numită, când s'a făcutŭ votarea nominală renumitulŭ advocatŭ Zehan. când era aprópe de a i se ceti numele, a părăsitŭ şedinţa şi astfelŭ s'a luatŭ de absentŭ*). Marele

*) Nu ne vine a crede că numitulŭ d advocatŭ sĕ fi părăsitŭ sala adunărei din causă că ar fi voitŭ a evita lupta. Red.

FOILETONU.

Moţii şi Istrienii

III.

Vocabularulŭ cuvintelorŭ în carĭ n *se preface în* r.

(Urmare)

R.

rădăcirâ=rădăcină
rămărea=rămânea
răşiră=răşină
rĕsură=rĕsună
rĕsurare=rĕsunare
rĕsuret=rĕsunetŭ
rĕsurător=rĕsunătorŭ
rugiră=rugină
rugireală=rugineală
ruşire=ruşine.

S.

Salfira, espr. Salhyeră=Sanfira; nume propriu.
sălgeră=sângeră. (In aceste două cuvinte *n* a trecutŭ în *l* ca la cuvêntul de mai susŭ: *milisterŭ.*
samără=samănă.
sămărător=sămănătorŭ
sămărătóre=sămănătóre
sămărătură=sămănătură
sărătate=sănătate
sărătos=sănătosŭ
săpur=săpunŭ
săpurel=săpunelŭ
scărmăra=scărmăna
scărmărare=scărmănare
scărmărătóre=scărmănătóre
scărmărătură=scărmănătură
scărpira=scărpina
scărpirare=scărpinare
scărpirătură=scărpinătură
scaurŭ=scaunŭ
scăuruţ=scăunuţŭ
sdruncira=sdruncina
serin=seninŭ
seriros=seninosŭ
sîr=sînŭ
slăbiciure=slăbiciune
slăbărog=slăbănogŭ
slăbărogie=slăbănogie
spăra=spăla
spir şi spirĭ espr. *styir* şi *styirĭ*=spinŭ şi spinĭ; d. e. *m'am instyirat* = m'am inspinatŭ.
slănirâ=espr. *slânyiră*=slănină
splirâ=splină
spliruţă=splinuţă*)
sprigir=spriginŭ
sprigiri=sprigini
sprigiritorŭ=spriginitorŭ
sprigiritóre=spriginitóre
sprijora=sprijona
spure=spune
stăpăritóre=stăpânitóre
stăpăritor=stăpânitorŭ
stăpărire=stăpânire
stârpiciure=stârpiciune
străpure=străpune; fórte rarŭ se aude.
stricăciure=stricăciune
supure=supune
supurere=supunere
sura=suna
surare=sunare
suret=sunetŭ
surătóre=sunătóre
surător=sunătorŭ
surătură=sunătură
suspira, espr. *sustyira*=suspina
suspirare „ *sustyirare*=suspinare
susţirea=susţinea
susţirere=susţinere

T.

tire espr. *tyire*=tine
ţirea=ţinea
ţirutŭ=ţinutŭ
tyeptyere=peptere=peptene
tyeptyerat=pepterat=peptenatŭ
totgyaura=totdeaura=totdeauna

U.

ure şi unre=unde
urealtă=unealtă
ureorĭ=uneorĭ

V.

vâră=vână
vârat=vănatŭ
vârătóre=vânătóre
vecir=vecinŭ
veciră=vecină
vecirătate=vecinătate
verinŭ=veninŭ.
verira=venina
voriros=veninos (Aceste cuvinte afară de munţĭ se mai găsescŭ în gura poporului şi pe Someş, până la Sĕlagiu).
vermâros, espr. *hiermâros*=vermănosŭ,
verit espr. *hyirit*=venitŭ
vir, espr. *gyir* şi *gyirul*=vinŭ

(Va urma).

*) E de observatŭ că muntenii întrebuinţéză cu predilecţiune diminutivele.

proprietarŭ Popŭ Nicolae din Bobohalma a votatŭ cu: „nem«, dér numai cu jumĕtate gura şi cu complimentulŭ îndatinatŭ şi votulŭ i s'a consideratŭ şi luatŭ nu ca: „contra“ ci ca: „pro“.

Uniculŭ Românŭ, care a pronunţatŭ unŭ: »nu“ de a rĕsunatŭ sala şedinţei, a fostŭ ér protopopulŭ din Diciosântmărtinŭ Iacobŭ *Macaveiu!* — sĕ trăiéscă! Altŭ sufletŭ românŭ nu a mai participatŭ la şedinţa asta.

Părintelui (Branu) din Sâncelŭ şi altorŭ materialiştĭ de frunte le merge bine, îsŭ voioşĭ şi sŭ împăcaţĭ cu consciinţa lorŭ vĕdêndŭ că poporulŭ din comitatŭ — fiindŭ gazde marĭ — îi respectéză, şi i'a alesŭ ca representanţĭ în comitetulŭ comitatensŭ; puţinŭ le pasă că alegĕtorii şĭ-au pusŭ în ei încrederea şi aştéptă sĕ-i apere contra nedreptelorŭ încercărĭ ale celorŭ marĭ şi tari, nu află vrednicŭ pe bietulŭ poporŭ ca sĕ-şĭ părăséscă măcarŭ pe o ḑi întreprinderile lorŭ materiale, şi sĕ participe la şedinţă unde sĕ-şĭ implinéscă datorinţa de membri, făcêndŭ destulŭ aşteptării celorŭ ce i-au alesŭ. Ba s'a întêmplatŭ, că unii — în ḑiua in care comitetulŭ comitatensŭ şĭ-a ţinutŭ şedinţa ordinară, la care ca membri au fostŭ invitaţĭ — s'au aflatŭ prin Diciosântmărtinŭ pentru afacerĭ private şi totuşĭ nu s'au înduratŭ a lua parte la şedinţă. Étă atâta se îngrijescŭ de poporulŭ care-i înalţă şi înbunătatea lui sĕ facŭ minunaţĭ!

E fórte durerosŭ că din 20 membri românĭ în comitetulŭ comitatensŭ numai unŭ singurŭ sufletŭ s'a aflatŭ, care a cutezatŭ a apĕra pre bietulŭ poporŭ pré destulŭ îngreunatŭ — şi a însinuatŭ recursŭ contra decisiunei referitóre la încasarea sumei de 10.000 fl. v. a. în folosulŭ Kulturegyletului numitŭ, dela care poporulŭ românŭ are se aştepte numai ângustare pe terîmulŭ scienficŭ-bisericescŭ şi naţionalŭ.

Cinstiţii nostri representanţĭ nicĭ nu scie ce se decide în şedinţele comitetului comitatensŭ unde şi ei îsŭ chiămaţĭ totdéuna. Étă câtă nepăsare şi indiferentismŭ! Poporulŭ românŭ alegĕtorŭ sĕ-şĭ tragă pe sémă pe cine înalţă, pe cine alege, cui sĕ încrede, pe cine vrea sĕ-lŭ pună în posiţiune de a-lŭ apĕra de rele în viitorŭ; fiindŭ din trecutŭ păţîtŭ sĕ fiă mai cu băgare de sémă.

Românii nostri de inimă, carĭ se îngrijescŭ de binele poporului nostru şi a dulcei naţiunĭ, pentrucă cu nisce pigmei carĭ-sŭ legaţĭ cu trupŭ cu sufletŭ cu totŭ de interesulŭ lorŭ materialŭ cu greu şi târḑiu vorŭ ajunge la ţîntă, nu bage sémă căcĭ îşĭ vorŭ lua plată — binevoiéscă numai a lupta mereu cu curagiu şi tăriă căcĭ inima nóstră a poporului necăjitŭ şi nedreptăţitŭ fiă convinşĭ că în totdéuna e cu a lorŭ. Dumneḑeu sĕ-i ţină întru mulţĭ anĭ întregĭ, sănĕtoşĭ ca sĕ progreseze întru întreprinderile lorŭ salutare.

„Unŭ Românŭ alegĕtorŭ.“

Ortodoxismŭ şi Catolicismŭ.

Amŭ anunţatŭ la bibliografiă apariţiunea unei broşurĭ, ce amŭ primit'o din Cernăuţĭ, întitulată *„Pravoslavia română faţă cu drépta credinţă română.“*

Autorulŭ ei, Dr. Nerset Marian, combate cu înverşunare şi cu terminĭ fórte aspri pastorala rĕposatului mitropolitŭ primatŭ alŭ României, Calinicŭ Miclescu, precum şi articulii ḑiarelorŭ din România, carĭ s'au ocupatŭ cu pastorala Monseniorului Palma. Din domeniulŭ teologiei apoi se coboră chiar în politica militantă şi-şĭ termină lucrarea cu următórele tese:

1. Biserica ortodoxă ne-a alteratŭ, până a compromite, caracterulŭ naţionalŭ;

2. Limba românéscă în biserica ortodoxă a fostŭ schimonosită, şi numai afară din biserica ortodoxă a isbutitŭ, prin minune, sĕ vieţuiéscă, pe când în ciuda aceleeaşĭ biserici, s'a mai ridicatŭ;

3. Biserica ortodoxă este de vină décă amŭ rĕmasŭ înapoiaţĭ în cultură;

4. Insuşĭ în secolulŭ actualŭ, biserica ortodoxă a fostŭ şi este la noi în códa tuturorŭ mişcărilorŭ naţionale;

5. Biserica ortodoxă, în tóte timpurile, a făcutŭ din Românĭ unélta ambiţielorŭ şi a intereselorŭ streine;

6. Biserica ortodoxă a depărtatŭ posibilitatea unui mare statŭ românescŭ, chiar din vécurile de mijlocŭ;

7. Biserica ortodoxă este punctulŭ de rédimŭ alŭ cutropirei nóstre din partea Rusiei.

„V. Naţională“ primeşte din partea Em. Sale Archiepiscopului Palma următórea scrisóre privitóre la acea broşură:

»Dumineca trecută, 21 Septemvre (3 Octomvre), sosiră pe neaşteptate cu poşta din Cernauţĭ Vicarului nostru generalŭ P. Basiliu Laureni şi unuia din secretarii nostrii P. Demetriu Radu, er în ḑiua următóre nouĕ înşine, mai multe esemplare dintr'o broşură întitulată: *Pravoslavia Română faţă cu drépta credinţa Română,* căreia i se profeséză de autorŭ unŭ cutare *dr. Nerset Marian*

Obiectulŭ broşurei este combaterea ultimei epistole pastorale a defunctului Mitropolitŭ Calinicŭ Miclescu.

Fiindŭ scrisă într'unŭ stilŭ nu destulŭ de conformŭ carităţei evangelice şi tare contrarŭ stimei, simpatiei şi iubirei sincere ce o nutrimŭ faţă cu întréga naţiune română, ne credemŭ în datorinţă de a declara că numitulŭ autorŭ atâtŭ nouĕ, câtŭ şi orĭcăruia din clerulŭ nostru ne este cu totulŭ necunoscutŭ, şi că prin urmare precedenteminte nu amŭ avutŭ nicĭ unŭ indiciu, nicĭ o notiţă despre lucrarea publicată de dênsulŭ, şi cu atâtŭ mai puţinŭ vr'o parte la compilarea ei.‘

Pavelŭ I. Palma

Archiepiscopŭ latinŭ din Bucurescĭ.

Ḑiarele din România aştéptă ca clerulŭ românŭ din ţéră sĕ rĕspundă la acea broşură.

Ultime scirĭ.

Sofia, 7 Octomvre. — Generalulŭ Kaulbars îşĭ urmézŭ călĕtoria. La sosirea sa la Plevna a fostŭ primitŭ de o deputaţiune de notabilĭ, căreia generalulŭ îi făcu cunoscute dorinţele Impĕratului. Notabilii rĕspunseră că vorŭ reflecta asupra punctelorŭ indicate. Unŭ ḑiarŭ din partidulŭ Radoslavov a publicatŭ unŭ articolŭ fórte violentŭ în contra generalului Kaulbars.

Sofia, 7 Octomvre. Generalulŭ Kaulbars a fostŭ primitŭ rece de populaţiunea din Sistovo, primulŭ oraşŭ cu garnisóna din drumulŭ sĕu. Invitândŭ prin scrisóre pe ofiţerii garnisónei pentru a veni la dênsulŭ, mesagerulŭ sĕu a primitŭ rĕspunsulŭ verbalŭ că ofiţerii refusă a avea relaţiunĭ cu persóne politice fără ordinulŭ formalŭ din partea guvernului. Generalulŭ Kaulbars a plecatŭ la Rusciuk într'o barcă.

Sofia, 7 Octomvre. Scirea dată de ḑiarele din St. Petersburg, care anunţă că garnisóna din Şumla ar fi declaratŭ guvernului că şĭ reservă libertatea sa de acţiune décă ministerulŭ nu acceptă cererile generalului Kaulbars şi că garnisónele din Vidinŭ, Rusciucŭ, Plevna şi Slivno ar fi voindŭ sĕ urmeze exemplulŭ celei din Şumla, e o curată născocire. Adevĕrulŭ este că nisce agenţĭ străinĭ lucréză pentru a corupe armata, dér că pretutindenĭ suntŭ înlăturaţĭ. Cei trei ofiţerĭ din Şumla, carĭ sĕ lăsaseră a fi influinţaţĭ, au cerutŭ chiar ertare ministrului de resbelŭ. Guvernulŭ veghiază asupra acestorŭ intrigĭ, şi e hotărîtŭ a lua mĕsurĭ energice décă e de trebuinţă.

Roma, 7 Octomvre. După nisce scirĭ oficióse, ocuparea Suakimului ar fi apropiată. S'ar fi proiectatŭ asemenea, de acordŭ cu Englitera, o acţiune energică contra Abisiniei. In schimbŭ Italia ar susţiné pe Anglia contra Franciei în cestiunea supremaţiei din Egiptŭ.

Parisŭ, 7 Octomvre. „Journal des Débats“ afirmă că Anglia a cerutŭ autorisaţia sĕ stabiléscă deposite de cărbunĭ într'o insulă din apropierea Dardanelelorŭ, dér că Sultanulŭ a refusatŭ de a da acéstă autorisaţie.

Suakim, 7 Octomvre. Arabii amicĭ au luatŭ cu asaltŭ oraşulŭ Tamai după o resistenţă înverşunată a partisanilorŭ lui Osman-Digma, carĭ au avutŭ 200 morţĭ şi mulţĭ rĕniţĭ şi prisonierĭ. Năvălitorii au avutŭ şi ei 20 de răniţĭ.

DIVERSE.

Călugăriţe evlavióse. — Din Geneva se anunţă, că din mănăstirea Porto Mauricio au fugitŭ cincĭ călugăriţe luândŭ cu ele 4000 de francĭ. In Nizza au fostŭ prinse şi aduse îndĕrĕtŭ. — De asemenea s'a arestatŭ in Pesta călugăriţa Georgina Keil, care fusese primită ca novice în diferite mănăstirĭ şi pretutindenea a comisŭ înşelĕtorii în numele stariţei, pentru care s'au făcutŭ mai multe arătărĭ. Evlaviósa maică va fi dată pe mâna judecătoriei penale, spre a o interna într'o „mănăstire‘ a prihănniţilorŭ.

Păstrarea lămâilorŭ — Lămâile se păstréză bine décă se punŭ, în cutii uscate şi curate, înfăşurate în hârtiă şi acoperite bine în tóte părţile, fără a se atinge una de alta, cu nisipŭ măruntŭ ce se uscase bine în cuptorŭ ca sĕ nu mai cuprindă nicĭ urmă de umeḑélă în elŭ.

Deosebirea între sĕlbaticŭ şi civilisatŭ. — Unŭ tênĕrŭ ce se întórce dintr'o călĕtoriă făcută împrejurulŭ pămîntului, este întrebatŭ d'unŭ amicŭ alŭ sĕu: — »Ce deosebire e între unŭ poporŭ selbaticŭ şi unulŭ civilisatŭ?« — »Fórte mică, respunse acesta, la sĕlbaticĭ mănâncă numai cei carĭ muncescŭ, pe ċând la noi, adecă civilisaţii, mâncă mai multŭ cei carĭ nu facŭ nimicŭ.«

Prognostice. -- Dómna: — »Simţŭ apropierea plăcutului anotimpŭ alŭ iernei; ḑilele ajungŭ din ce în ce mai scurte‘. — Domnulŭ: „Simtŭ şi eu acésta; socotelile croitoresei d-tale ajungŭ din ce în ce mai lungĭ.«

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Preţurile animalelorŭ sĕlbatice.

Incă în timpurile cele mai vechĭ se ocupau ómenii în modŭ bunŭ şi rĕu fórte bucurosŭ cu lumea mai înaltă a animalelorŭ. Este cunoscutŭ, ce rolŭ importantŭ jucau unele animale în mitologiă. Lângă Joe şéde în posiţiune maiestósă vulturulŭ (acvila) sĕu; Junone, soţia lui Joe, a protopărintelui ḑeilorŭ, umblă într'o trăsură elegantă purtată de păunĭ. Apoline, ḑeulŭ sórelui, mână caii sĕi cei înfocaţĭ (de focŭ). Pe Diana o vedemŭ numai însoţită de ogarii cei sulegeţĭ şi de blânda cerbóică. Celŭ mai voiosŭ din toţĭ ḑeii, Bachŭ celŭ grosŭ, era purtatŭ, în fericita ameţélă a vinului, odihnindŭ pe unŭ carŭ comodŭ trasŭ de parḑĭ (pardoşĭ) pestriţĭ frumosŭ. Hercule a avutŭ sĕ se lupte în tótă viéţa numai cu lei şi cu mistreţĭ. Câtŭ de mare abusŭ făceau Romanii cei mândri de animalele sĕlbatice în timpulŭ măririi lorŭ este prea cunoscutŭ. Căcĭ în timpulŭ întâiu alŭ creştinismului era barbara datină de a pune pe cei convertiţĭ (trecuţĭ la legea creştină) sĕ se lupte cu lei şi cu tigri, séu mai bine sĕ-i arunce purŭ şi simplu ca mâncare binevenită la numitele bestii.

In timpulŭ celŭ mai nou a devenitŭ obiectŭ de modă şi de predilecţiune arĕtarea şi espunerea de animale sĕlbatice cu ómenĭ în coliviile lorŭ, în aşa numitele *menagerii.* Nu numai bărbaţĭ înarmaţĭ cu bice grele şi cu privirĭ fermecătóre, ci chiarŭ şi fete gingaşe alegŭ acéstă detestabilă vocaţiune, cariera de a domestici animale sĕlbatice răpitóre şi a se produce cu ele. Dér durere că esemplele suntŭ pré dese, că férĕle sĕlbatice arătară şi mai arată pré puţină galanteriă faţă cu secsulŭ frumosŭ, şi-şĭ împlântă bucurosŭ colţii şi ghiarăle în carnea cea albă, aşa că victima inundată în sânge în cele mai multe casurĭ numai murindŭ póte fi smulsă din gurile şi ghiarĕle lorŭ. Nevinovatŭ este sportulŭ cu giganţii sugĕtórelorŭ, cu giganticulŭ elefantŭ, care se arată fórte accesibilŭ pentru o tractare amicală, ba ce e mai multŭ se împretinesce fórte intimŭ cu omulŭ. Numai arareorĭ se întêmplă, că elŭ într'unŭ accesŭ de tóne rele sdrobesce cu piciórele saie pe păzitorulŭ, seu îlŭ străpunge cu colţii cei giganticĭ.

Câtŭ de tare s'a lăţitŭ pasiunea pentru animale sĕlbatice răpitóre şi nerăpitóre chiarŭ şi în America, şi ce sume enorme s'au plătitŭ adeseorĭ pentru astfelŭ de patrupeḑĭ, vomŭ arĕta onorabilului lectorŭ în următórea mică schiţă, ce o reproducemŭ în traducere fidelă după „Tribuna« din New-York.

»Voiţĭ sĕ sciţĭ preţurile animalelorŭ esotice (străine), nu e aşa?‘ Aşa întrebă veteranulŭ îmblânḑitorilorŭ de animale sĕlbatice din Statele unite, *George Aristingstadt,* care tocmai se întorsese din circulŭ sĕu la *Madison Garden* după ce esecutase *actulŭ sĕu celŭ mare.* »Bine, d-le, eu îţĭ potŭ da informaţiunĭ de totŭ esacte. Societatea nóstră«, ḑise elŭ, „are în acéstă privinţă órecare asemĕnare cu unŭ comerciu de giuvaere, unde suntŭ petri de acelaşĭ felŭ, scumpe şi eftine

„In timpulŭ de faţă au multe soiurĭ de animale preţurĭ bune. Elefantulŭ nostru celŭ albŭ, pe care l'ai vĕḑutŭ d-ta, chiarŭ pentru Vanderkitt (unŭ bogatŭ mare) arŭ fi pentru acum pré scumpŭ. Elŭ costă pe societatea nóstră una cu alta suma de 200.000 de dolarĭ =400.000 de florinĭ în argintŭ. Unŭ elefantŭ de rêndŭ bine dresatŭ (învĕţatŭ) costă 30,000 până la 40,000 de dolarĭ (va sĕ ḑică 60,000 până la 80,000 de florinĭ în argintŭ). Cei cincĭ elefanţĭ, pe carĭ îi avemŭ în circulŭ nostru, şi carĭ aşa de bucurosŭ mănâncă fênŭ din eslea lorŭ, ne costă suma rotundă de 150,000 de dolarĭ= 300,000 fl. în argintŭ. Elefantulŭ celŭ verde, pe care numai acum de curêndŭ l'am acviratŭ pentru menageria nóstră, ne costă, socotindŭ spesele de transportŭ şi vămurile, 3000 până la 4000 de dolarĭ.

»Décă d-vóstră vĕ veţĭ osteni până la insula *Ceylon,* atuncĭ unŭ agentŭ de acolo vĕ procură de sigurŭ elefanţĭ pentru preţulŭ de 700 până la 1000 de dolarĭ, în vreme ce indigenilorŭ, carĭ prindŭ elefanţii, pentru elŭ, póte că nicĭ jumĕtate din acestŭ preţŭ nu le plătesce.

(Va urma).

EMISIUNEA LOSURILOR BASILICA („DOMBAU“).

PROSPECT.

Cu încuviinţarea prea înaltă a Majestăţii Sale împĕrătescĭ şi apostolice regescĭ s'au emisŭ de către **ministrulŭ reg. ung. de culte şi instrucţiune**

800,000 bucăţĭ obligaţiunĭ cu premii

de câte 5 fl. — Nominalulŭ, (8000 serii cu câte 100 numere.)

Acestŭ împrumutŭ servesce pentru procurarea unui fondŭ spre a se completa zidirea Basilicei din Budapesta - Leopoldstadt, mai departe spre a se restaura şi conserva monumentele bisericescĭ în Ungaria, între carĭ biserica de încoronare din Buda şi catedrala din Caşovia.

Acestŭ împrumutŭ se va plăti în timpŭ de 50 de anĭ prin tragere de losurĭ după unŭ planŭ anumitŭ.

Tragerile consistă din **tragerĭ pentru ştergerea împrumutului şi tragerĭ pentru câştigŭ** şi 'n intervalulŭ duratei de amortisare se vorŭ face afară de tragerile pentru ştergere 102 tragerĭ de câştigŭ, în carĭ pe lângă multe câştigurĭ secundare, se vorŭ trage **câştigurĭ principale de 200,000 fl. 120,000 fl. 100,000 fl. 75,000 fl. 60,000 fl. 50,000 fl. 20,000 fl. 15,000 fl. 10,000 fl.**

Cea dintâiŭ tragere se va face la 1 Novembre 1886 şi va cuprinde

UN CÂŞTIG MARE DE 120,000 fl.

unŭ câştigŭ de 5000 fl. trei de câte 1000 fl., 4 de câte 500 fl. 20 de câte 100 fl., 50 de câte 50 fl., 62 de câte 25 fl.

Fie-care losŭ consistă din două părţĭ şi adecă:

1. Din obligaţiune însăşĭ şi
2. Din cuponulŭ de premiu.

Décă unŭ losŭ se va trage la tragerea de ştergere a datoriei, atuncĭ posesorulŭ lui primesce **suma de ştergere de celŭ puţinŭ şése până la 10 fl. v. a.** în schimbulŭ obligaţiunei, pe când cuponulŭ de premiu i se dă înderĕptŭ *şi participă la tragerile următóre de câştigŭ.* Décă înse va câştiga vr'unŭ losŭ la tragerea de câştigŭ, atuncĭ acesta se plătesce în schimbulŭ cuponului de premiu, pe când obligaţiunea însăşĭ rĕmâne posesorului, până ce se va trage întruna din tragerile de stergere şi se va plăti cu suma minimală de şése până la ḑece florinĭ.

Fiă-care losŭ trebue sĕ fie dér replătitŭ celŭ puţinŭ cu 6 până la 10 fl. şi cuprinde în cuponulŭ de premiu afară de acéea o promesă, prin care se acordă dreptulŭ de a juca la tragerile de câştigŭ.

Câştigurile acestui împrumutŭ **nu suntŭ supuse dărei de câştigŭ** şi sĕ ia la plătirea lorŭ numai o tacsă de 6³/₁₀ %.

Sumele de ştergere precum şi de câştigŭ se plătescŭ două lunĭ după tragere prin **cassa centrală reg. ung. a statului.**

Spre asigurarea acestui împrumutŭ servesce fondulŭ de ştergere, care este depusŭ la casa centrală reg. ung. a statului şi administratŭ acolo şi care e destinatŭ numai spre acoperirea obligaţiunilorŭ şi câştigurilorŭ, mai departe unŭ fondŭ de reservă de **100,000 fl.** în fine o sumă de **500,000 fl. reţinută de ministeriulŭ de culte,** care se administréză deosebitŭ până la totala plătire a obligaţiunilorŭ şi a câştigurilorŭ ca fondŭ de reservă.

Losurile Basilica („Dombau“) suntŭ notate în curs. oficiale ale bursei din B.-Pesta şi Viena.

Aceste losurĭ se punŭ acum în circuaţiune şi prenotărĭ la aceste losurĭ se primescŭ

IN 12 OCTOMVRE a. c.

în condiţiunile următóre:

Preţulŭ unui losŭ este de 8 fl. 50 cr. v. a.

Pentru fiă-care losŭ prenotatŭ este a se plăti o cauţiune de **2 fl. în banĭ gata séu în efecte** după cursulŭ ḑilei, care la luarea în primire a bucăţilorŭ prenotate se socotesce în preţŭ, respective se restitue.

Bancelorŭ subsemnate le este reservată administrarea la birourile de prenotare şi este fiă-care birou de prenotare împuternicitŭ de a împărţi bucăţile, ce i s'au asiguratŭ după chibzuiala sa conformŭ semnărilorŭ făcute la ele.

Losurile respective suntŭ a se lua în primire dela **20 până la 27 Octomvre** a. c. plătindu-se preţulŭ lorŭ de cumpĕrare la biroulŭ de prenotare.

Prenotărĭ primescŭ:

In **Budapesta:** *Ungarische Escompte- und Wechslerbank,* Dorotheagasse, Wurmhof,
„ *Pester Ungarische Commercialbank,* Dorotheagasse 1,
„ *Ungarische Landesbank-Actiengesellschaft,* Palatingasse 4,
In **Viena:** *Union-Bank,*
„ *Wechselstube der Union-Bank,* I., Graben 13.

In ***Agram***: Kroatische Escomte-Bank. Wechselstube der Kroatischen Commercial-Bank,
„ ***Arad***: Arader Handels u. Gewerbe-Bank,
„ ***Bielitz***: Bielitz-Bialaer Handels- und Gewerbe-Bank,
„ ***Bozen***: D-nii E. Schwarz' Söhne,
„ ***Brody***: D-nii Nathansohn & Kallir,
„ ***Brün***: Mährische Escompte-Bank, das Bank- u. Grosshandlungshaus L. Herber, D-lŭ Laur Herber jun.,
„ ***Czernovitz***: Bukowinaer Boden-Credit-Anstalt,
„ ***Debreczin***: Debrecziner Gewerbe u. Handelsbank,
„ ***Fiume***: D-lŭ Leopoldo Windspach, D. Franco Corosszac & Figlio,
„ ***Cincibiserici***: D-lŭ J. Schapringer,
„ ***Gran***: Graner Sparassa,
„ ***Graz***: Steiermärkische Escomte-Bank, D-lŭ A. Neuhold,

In ***Kanija mare***: Handels. u. Gewerbe-Bank,
„ ***Oradea mare***: Bihaerer Comitats-Sparkassa,
„ ***Innsbruck***: D-lŭ M. Loewe, D-nii Payr &. Sonvico,
„ ***Casiovia***: Kaschauer Handelsbank-Actiengesellschaft.
„ ***Klagenfurt***: D-lŭ J. M. Rothauer,
„ ***Clusiu***: D-lŭ Carl Hutflesz,
„ ***Cracovia***: D-lŭ Albert Mendelsburg,
„ ***Laibach***: D-lŭ L. C. Luckmann, D-lŭ J. C. Mayer,
„ ***Lemberg***: K. k. pr. Galizische Actien-Hypotheken-Bank, Landesbank des Königreiches Galitien, D-lŭ August Schellenberg,
„ ***Linz***: Bank für Oberösterr. u. Salzburg, D-lŭ Franz Poche,
„ ***Neoplanta***: D-lŭ Josef Kleintsek,
„ ***Neutra***: Neutraer Commercial-Credit-Anstalt,

In ***Neusohl***: Neusohler Sparkassa,
„ ***Oedenburg***: Actiengesellschaft der Oedinburger Bau- und Boden-Creditbank,
„ ***Olmütz***: D-lŭ W. C. Hirsch,
„ ***Praga***: Böhmische Escomte-Bank, Böhmische Union-Bank, Zivnostenska Banka pro Cechy a Moravu
„ ***Pressburg***: Pressburger Commercial Bank-Actiengesellschaft, D-lŭ Theodor Edl,
„ ***Raab***: Raaber allgemeine Creditbank, D-lŭ Anton Jerfy & Sohn,
„ ***Salzburg***: D-lŭ Carl Spängler, D-lŭ Carl Steininger,
„ ***Seghedin***: Szeghediner Handels u. Gewerbebank,
„ ***Timisióra***: Temeser Sparkassa,
„ ***Triest***: Filiale der Union-Bank.

In Braşovŭ: Prima bancă Transilvană.

Afară de acésta se primescŭ prenotărĭ la zarafiile cele mai marĭ din Budapesta şi Viena şi la cele mai multe institute de banĭ şi case de schimb din monarchia Austro-Ungară.

Formulare pentru declarările de prenotare stau la disposiţiune la diferitele birourĭ de prenotatŭ.

Budapesta / Viena în Octombre 1886.

Ungarische Escompte- & Wechslerbank. Union-Bank. in Viena. Pester Ungarische Comerzialbank.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.